

Foarm Tieren un Beesta aunjereet moaken

Äwasecht

Nootfal un Onjlekjs soo aus Staul Fiasch, Stiemwada ooda Äwaschwamunk, senn een jemeen Jefoa em miere Städen em Alberta.

Vesto de Jefoaren

De Jefoaren aunerkjanen halpt die reeden doafäa un halpt de Endruck vekjlandren wan Ferheltnissen haustich väakomen.

Jemeen Jefoaren metentalen:

- Äwaschwamunk bowa leed von dichtbie Ritschen, Riefasch, Kanols un Läachten.
- Ut Kontroll Fiasch em dichtbie Grauss Launt, Woolt, un Foarmarie Jebieda soo aus Stauls.
- Rauzenda Storms soo aus rauzent Wint, Tornado, schwoara Rääjen faul, un Stiemwada.
- Jefädlich vegotna Aufgank un jefädlich frijekomen Jeeda.
- Krankheiten un/ooda Ploagen waut Tieren un Arnten aunjriepen.

Moak een Plon

Een Plon haben kaun die halpen de sorjen von een Nootfal ooda Onjlekj bäta hendlen. Denkj aun de nokoment wiels du dien Plon reedmoakst:

- Moak een Launtkoat. Doo aul de Jebieda aum leejendom auntieekjnen un tal de wichtja Deenst doaraun (Häadrot un Wota Häakunft), Tootrett Punkta, Toobehia Städen, un de Plauz wua jefädeldja Kemmiko wajchjesat woat. Henj dien Launtkoat opp en jieda Jebied.
- Stal väa een Plauz ooda Punkt toom tooptrafen wan doa een rutriemen Ordnunk rutjeschekt woat. Moak secha jieda eena weet de Städ(en) un vesechren daut doa Fooda, Wota un Schulinj es fa irjents Tieren du rutriemen kaus. Bedenkj de Wada Endrikk em Joarestieden.
- Stal sechra wajchfieren Enrechtungen opp. Wan mäjjlich, eneewen dien Tieren met opploden un wajchfieren.
- Moak secha dien Tieren äa Tieekjens toseenen senn (Uaren Zadel, Moakjmol, usw.) wanemma mäjjlich.

Moak een Rejista met aul de Tieren Utwiess un leejendom Papieren.

- Moak een Nootfal Kontakt List. Metental dien Nobasch, Tieren Hendla/Fuamaun, Tierendoktasch un Fooda Vekjeepa. Henj de List opp en jieda Jebied.
- Hool aul de Papieren (Tieren Utwiess, Kontakt Listen, un Städ Laundkoat) aum Städ, auf Städ, un aum Komputa.
- Schauf met de Direkta fa Nootfal wirtschoften em diene Omjääjent. (Director of Emergency Management) toom lieren waut von Sort halp loossbandich es.

Finj ut wua diene Nobaschoft Informatzion aunmalden un oppfreschen woat wäarent een Nootfal. Doo de [Alberta Emergency Alert](#) app em Foon downloading fa kjrietisch, Lävrens-schoonent Tiedinj.

Nofädmen fäich (traceability) haben jeft Schutz! Rejista dien Beesta un Fadavee met 'Alberta Agriculture's Traceability' Prograum toom de Omjääjent Be'aumpta uthalpen dien Tieren beschutzen wäarent een Nootfal. [Rejista aum Internet.](#)

Weet wonea to bliwen ooda veloten

Fa diene Sechaheit, Be'aumpta mäajen väasajen daut du em Plauz Schulinj finjen saus ooda von Tus ruttoriemen. Et es wichtich aule Rechtungen to foljen un omweetent to bliwen, wiels de Verheltniss un Rechtungen kjennen haustich endren.

Em Plauz Schulinj met Tieren toop

Em Plauz Schulinj Ordnungen kjenn fa atelje Stunden ooda Doag dieren. Wan Tiet erlaubt un doano de Verheltniss, du wurscht selle Tieren em Schulinj bemoaken ooda em Weidplauz rutloten.

Hool em jedenkj, wan Tieren toop em een Schulinj bemoakt woaren doa es de Jefoa daut dee bossich woaren un daut Utbruch von utbrääkjent Sort Krankheiten väakomen kunn.

Met Tieren toop rutriemen

Wan daut bestalt woat toom von Tus rutriemen, du hast veleicht mol Minnuten toom dien aunjehierent toopsaumen. Hab een Plon soo daut du reed best.

Wan du Tiet hast:

- Tieren rutriemen nemt Tiet un de rechtja Toobehia doafää (toom Biespel; Korral, Trechta un Trälasch).
- Verhää Foda un Wota no de rutriemen Plauz hanfieren wan daut nich aul doa es.
- Bedenkj de Nooten fa Schulinj. Rauzent kolt un hett kaun schätlich to Tieren sennen.

Beesta rutriemen Informazion es välmol metjedeelt von de Omjääjant Be'auptma wan daut bestalt woat toom von Tus rutriemen.

Onen Tieren rutriemen

Doa mäajen Ferheltnissen oppkomen wua eena haustich von Tus rutriemen mott. Wan dit passiet:

- Moak secha Tieren een Tieekjen haben waut toseenen es. Bruck een Moakja waut nich leicht aufwascht (soont waut besonda toom Beesta auntieekjnen es) om dien Foon Numma ooda een eenseloatja Tieekjen aum aä Kjarpa naunschriewen.
- Lot jenuach Foda un Wota doa waut weens 72 Stund derchmoaken woat, waut nich Häadrot bruckt toom schaufen (toom Biespel; ellektrisch Wotadinkj).
- Moak Hakj op ooda drei Tieninj om toom een jratra Städ moaken fa onbejrenst Bewääjunkt, un methalpen wäaren von Jefoaren.
- Hool Stauldäaren too om Tieren väabieejen vom trigj nenn gonen wua see kunn bemoakt woaren.
- Doo met de Menschen räden waut du aunjejäft hast aus Nootfaul Kontakten om de Tieren besorjen.
- Moak secha hendlen Toobehia un Jereetschoft reedjestalt un loosbandich es fa de ieescht Be'auptma Persoonen soo daut see de Tieren loosloten kjenn wan dee bemoakt jeworden wieren.

Stal een Tausch toop/Saumlen Obdach

Nootfaul un Onjlekj kjennen atelje Stund ooda een poa Doag dieren. Et es een gooda ledee toom jenuach Obdach hendich hoolen toom weens 14 Doag derchmoaken. Sat dien Obdach wajch em een Plauz waut leicht bietokomen es.

Hushault Nootfaul Obdach

- Wota (toom fa drinkjen, koaken un bereinjen brucken).
- Ätwoa (waut nich to schwind oolt woat un huach em protein es).
- Batrie-Paur/Kjrenkj jerant Radio/Licht ooda [Weatheradio](#) wan de Häadrot oppeenst utjeit.
- Wichtja Papieren, Utwiess, un Jelt.
- leejen Obdach un Medizien.

Tieren Nootfaul Obdach

- Foda un Wota waut nich Häadrot bruckt.
- Helpa Tausch un Noarungsstoff.
- List von Medizien, Tierendokta Oppwiess, Tieren Utwiess, Jesuntheit un vekjeepe Oppwiess un leejendeemabewiess.
- Hendlen Toobehia (toom Biespel; Strank, Klotje, Haulta, woamen Badinj un Tun Schnieda).

Fa mea Informazion

Du kaus mea Informazion finjen om aunjereet senn derch [Alberta.ca](#) ooda derch dien Nobaschoft Director of Emergency Management (Nootfaul Direkta) kontakten.